

**SPRAWOZDANIE Z PRAC ZESPOŁU
INTERDYSCYPLINARNEGO
DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
W ROKU 2018**

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie
Cieszyn, kwiecień 2019 r.

I. Powołanie i podstawy prawne

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 29 czerwca 2011 r. (Zarządzenie Nr 447/III/2011).

Zespół działał na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 1390)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209, poz. 1245)
3. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VII/54/11 z dnia 14 kwietnia 2011r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr XXXII/304/17 z dnia 30 marca 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2017 – 2020.

1) Zmiany w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego w 2018 roku:

1. W związku ze zmianami personalnymi w Zespole Interdyscyplinarnym do spraw przemocy w rodzinie, działającym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie zaistniała potrzeba powołania nowego przedstawiciela Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna zastała powołana do prac w Zespole Pani Magdalena Krużolek.
2. Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w styczniu 2018 roku drogą głosowania został wybrany nowy przewodniczący i Sekretarz Zespołu, którymi odpowiednio zostały Pani Magdalena Krużolek oraz Pani Halina Barwińska.
3. Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna ze składu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie został odwołany Pan Ryszard Pławecki – przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie. Odwołanie nastąpiło w związku z pisemną rezygnacją Pana Ryszarda Pławeckiego oraz wcześniejszymi ustaleniami dokonanymi w trakcie spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Na miejsce Pana Ryszarda Pławeckiego został wskazany inny członek Gminnej Komisji Pan Janusz Sikora, który został

powołany do prac Zespołu z ramienia Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Cieszynie.

2) Skład Zespołu Interdyscyplinarnego na dzień 29.12.2018 roku:

1. **Bala Joanna** – psycholog Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Cieszynie, psycholog Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Cieszynie.
2. **Barwińska Halina** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
3. **Bosowska Magdalena** – kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie.
4. **Florczykiewicz Anna** – sekretarz Oddziału Powiatowego w Cieszynie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
5. **Gorzelną Agnieszka** – pracownik socjalny Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
6. **Grosicki Piotr** – prokurator Prokuratury Rejonowej w Cieszynie.
7. **Kiedroń – Falat Elżbieta** – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
8. **Krasucka Alicja** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
9. **Krużolek Magdalena** – starszy pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
10. **Marchewka Anna** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
11. **Palica Łukasz** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
12. **Sikora Janusz** – zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Cieszynie.
13. **Stas Krzysztof** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
14. **Stuchlik Małgorzata** – pedagog Szkoły Podstawowej nr 3 w Cieszynie.
15. **Wąsik Anna** – psycholog Niepublicznego Przedszkola Twórczego „ToTu” w Cieszynie.
16. **Żwak Izabela** – pedagog Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie.

3) Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Zespołu ds. przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Koordynację działań programowych

powierzono również pracownikom Zespołu ds. przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

- 1) Zespół realizował swoje podstawowe zadania poprzez pracę stałej grupy roboczej jaką jest Zespół Interwencyjny, który zajmował się bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym, opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnej z Procedurą „Niebieskie Karty”.
- 2) Zespół realizował i dopracowywał system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powołanych członków.
- 3) Zespół na bieżąco zaznajamiał się ze zmianami prawnymi i zadaniami w zakresie pracy Zespołu i grup roboczych oraz zadaniami i obowiązkami członków Zespołu.
- 4) Zespół opracował i przeanalizował wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu, opracował plany pomagania w procedurze „Niebieskie Karty” oraz ustalał zasady przepływu informacji, przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, wrażliwe i wymagające zabezpieczenia.
- 5) Członkowie Zespołu na bieżąco szkolili się i poszerzali swoją wiedzę tematyczną w zakresie merytorycznym i programowym z tematyki przemocy, pomocy osobom w kryzysie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych Zespołu:

a) Szkolenia wewnętrzne, w których brali udział członkowie Zespołu (organizowane w Cieszynie, prowadzone przez specjalistów zewnętrznych, o charakterze interdyscyplinarnym):

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	„Cyberprzemoc”	MOPS/Zespół Interdyscyplinarny	3	12
2.	„Drag-stop”	MOPS/Zespół Interdyscyplinarny	3	6

3.	„Nastolatek XXI w. – cyberświat i dopalacze. Jak mądrze rozmawiać z dzieckiem o cyberprzemocy i dopalaczach”	W ramach powiatowej kampanii „Żyj bez uzależnień”	6	2
4.	VII Konferencja Interdyscyplinarna „Gdy minie pierwszy szok”	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”	7	10
6.	„Przełamać Tabu-analiza przemocy seksualnej oraz zachowań o podłożu samobójczym u dzieci i młodzieży”	Zespół Interdyscyplinarny	6,5	9
7.	„Mediacje”	Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych	5	1
8.	„Neurodydaktyka dorastania albo po co nam nastolatki”	ODZ Publisher - Innowacje	6	1

b) Szkolenia i konferencje zewnętrzne – wyjazdowe, w których brali udział członkowie Zespołu:

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	„Jak reagować na agresję uczniów. Prawa i obowiązki dyrektora i nauczyciela”	Miejski Zarząd Oświaty	6	1
3.	Konferencja „Moje bezpieczne dziecko”	Regionalny Ośrodek Metodyczno - Edukacyjny „Metis”	7	1
4.	IV Ogólnopolski Kongres Psychologów i Psychoterapeutów Dzieci i Dorosłych	Forum Media Polska Poznań	8	1
5.	Konferencja „Odnajdywanie siebie w procesie psychoterapii uzależnień”	Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień Kraków	7	1
6.	Interdyscyplinarne studium w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Stowarzyszenie Moc Wsparcia Sosnowiec	130	1
7.	Zarządzanie Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego	28	1
8.	Konferencja „Jak skutecznie oddziaływać na osobę stosującą przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym?”	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego	8	2

c) Superwizje – regularnie 7 członków Zespołu poddawało swoją pracę superwizji prowadzonej przez certyfikowanego superwizora zewnętrznego.

8) Członkowie Zespołu realizowali przyjętą zasadę postępowania i pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy, zgodnie z rozporządzeniami w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, przyjmując zasadę analizy każdego przypadku z opracowaniem dla niego indywidualnych wytycznych w pracach stałej grupy roboczej, a w szczególnych przypadkach powoływania indywidualnych grup roboczych.

9) Członkowie Zespołu na bieżąco analizowali realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy. Opracowali wytyczne organizacyjne i programowe do sprawozdania za 2018 r.

10) Członkowie Zespołu przeanalizowali dane o zasobach i realizowanych programach w różnych placówkach i instytucjach na terenie miasta, analizując ich wystarczalność, w stosunku do potrzeb środowiska i skuteczność działania.

III. Dokumentacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzi dokumentację, którą stanowią: protokoły z posiedzeń, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty” A, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, listy obecności, dokumentację zebraną przez grupy robocze „Niebieskie Karty” C, D, klauzule informacyjne, notatki oraz dokumenty programowe.

Dokumentacja prowadzona jest przez wydzielony Zespół, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Dokumenty nie przechodzą przez administrację Ośrodka, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół Interdyscyplinarny, którzy są jego członkami zobowiązanymi do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym pokoju w zamykanych szafach, zgodnie z przyjętymi zasadami regulaminowymi obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie

- 1) W 2018 r. odbyło się 6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie (styczeń, marzec, maj, czerwiec, wrzesień, listopad).
- 2) Odbyło się:
 - a) 12 spotkań Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Interwencyjnego;
 - b) 12 spotkań konsultacyjnych, uzupełniających pracę Zespołu Interwencyjnego;
 - c) 3 spotkania Prezydium;
- 3) Zespół powołał 12 grup roboczych do indywidualnych przypadków (18 spotkań).
- 4) Członkowie Zespołu na bieżąco prowadzili formy edukacyjne i konsultacyjne dla pracowników instytucji, z których są delegowani w drodze porozumienia oraz którzy są uprawnieni do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Treści merytoryczne spotkań dotyczyły przekazania aktualnych informacji na temat zadań i obowiązków oraz form pracy i etyki własnej służby oraz poszerzenia wiadomości na temat zadań i form pracy innych służb współpracujących w ramach Zespołu.
- 5) Zespół zgromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie oraz podejmował działania upowszechniające je w środowisku. Bazę teleadresową aktualizowano na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie stworzono zakładki informujące o systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonującym na terenie miasta Cieszyna.
- 6) Członkowie Zespołu byli inicjatorami, pomysłodawcami oraz organizatorami Grupy Wsparcia z elementami edukacyjnymi dla kobiet doznających przemocy domowej „Trudne początki zmiany”. Celem zajęć było wsparcie kobiet (mieszkanek Cieszyna), które znalazły się w krzywdzącej dla siebie sytuacji oraz w trudnych relacjach z życiowym partnerem. Prócz wsparcia emocjonalnego, terapeuci przedstawili wiedzę niezbędną do zrozumienia problemów i sytuacji zachodzących w związkach. W ramach Grupy Wsparcia odbyło się 9 spotkań, każde po 3 godziny, w trakcie których przeprowadzono liczne konsultacje indywidualne w zależności od zgłaszanych zapotrzebowań. Kolejnym celem Grupy było wzmocnienie kompetencji oraz poszerzenie wiedzy krzywdzonych kobiet na temat przemocy w rodzinie oraz opracowanie materiału, który będzie postawą wypracowania własnego „planu bezpieczeństwa”.

7) Zespół przeanalizował i opracował wytyczne do pracy dla 81 przypadków, koordynując pracę służb pomagających, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Poniższa tabela przedstawia liczbę „Niebieskich Kart” z podziałem na poszczególne **dzielnice** Cieszyna, spisane w 2018 roku przez Komendę Powiatową Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Placówki Oświatowe.

Liburnia	22 karty
Bobrek	9 kart
Błogocice	16 kart
Śródmieście	14 kart
Podgórze	3 karty
Marklowice	2 karty
Mnisztwo	5 kart
Boguszowice	4 karty
Kalembice	2 karty
Krasna	2 karty
Pastwiska	1 karta
Mała Łąka	1 karta
Gułdowy	0 kart
Łącznie:	81 Niebieskich Kart

Pomocą objęto:

84 rodziny, to jest 342 osób, w tym 60 dzieci.

Na 81 „ Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 73 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy psychicznej;
- 57 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy fizycznej i psychicznej;
- 7 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy ekonomicznej;
- 8 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy seksualnej.

Na 81 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 55 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich (w tym 29 kobiet było w związkach małżeńskich, a 26 w konkubinatach), tutaj nie wykazano osób – relacji z kart powtórzonych spisanych w 2018 roku;
- 42 przypadkach członkami rodzin były dzieci (razem 60, w tym 10 dzieci było bezpośrednimi ofiarami przemocy fizycznej i psychicznej, a 50 dzieci było świadkami i ofiarami pośrednimi);

Ilość przypadków	Relacje rodzinne	
	Osoba doznająca przemocy	Osoba stosująca przemoc
1	mężczyzna	dorosły brat
1	mężczyzna	dorosły syn
2	mężczyzna	żona
4	kobieta	dorosły syn
1	kobieta	ojciec
2	kobieta	dorośla córka

Na 81 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 59 przypadkach w rodzinach występował problem z nadużywaniem alkoholu, wówczas przypadki były konsultowane z GKRPA;
- 11 przypadkach GKRPA prowadziła sprawy w stosunku do osób stosujących przemoc, w 2 w stosunku do ofiar;
- 19 rodzinach pojawił się problem niepełnosprawności członków rodziny;
- 8 przypadkach – rodziny objęte były dozorem/nadzorem kuratorskim;
- 30 przypadkach – zamknięto procedurę wszczętą w 2018 r.;
- 7 przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy;
- 2 przypadkach – powiadamiana była Prokuratura Rejonowa;
- 4 przypadkach – rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny;
- 1 przypadku – osoby doznające przemocy zostały objęte pomocą prawną w zakresie pełnej reprezentacji przed sądami (rozwód z orzekaniem o winie);

- 6 przypadkach – udzielono schronienia w całodobowej placówce – Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie (6 kobiet i 10 dzieci);
- 2 przypadkach osoby stosujące przemoc zostały skazane prawomocnym wyrokiem

Na 81 „Niebieskich Kart” instytucjami zgłaszającymi sprawę były:

- 9 Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 68 Komenda Powiatowa Policji;
- 4 Placówki Oświatowe.

W 2018 r. realizowany był program dla sprawców przemocy w rodzinie oparty na Modelu Duluth (zadanie powiatu z zakresu administracji rządowej). W trakcie procedury „Niebieskie Karty” każdy mężczyzna wobec którego istnieje podejrzenie, że używa przemocy w relacji z kobietą został poinformowany o programie. 18 mężczyzn zostało skierowanych do udziału w zajęciach. 1 osoba (mieszkaniec Cieszyna) ukończył program.

W ramach Procedury „Niebieskie Karty” (w 81 przypadkach) Zespół realizował zadania:

- a) Wszczywał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Niebieska Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie Zespołu, byli zaznajamiani z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służb, których są przedstawicielami.
- b) Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i Grup Roboczych, gdzie opracowywano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami. Każdy przypadek miał swoją dokumentację, gromadzoną w odrębnej teczce, przechowywaną w dokumentacji Zespołu (zgodnie z przepisami RODO i przepisami kancelaryjnymi obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej).
- c) Kontaktowano się i zapraszano na rozmowę osoby, co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób - „Niebieska Karta” C. Przedstawiano tym osobom możliwości uzyskania pomocy - „Niebieska Karta” B, opracowano plan pomocy i poprawy sytuacji w rodzinie. Każdej osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest ofiarą przemocy zaproponowano pomoc

psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób. Rozmowy miały również charakter terapeutyczny i wspierający.

d) Każdej rodzinie złożono wizytę interwencyjną i pouczono osoby stosujące przemoc o przestępczym charakterze ich postępowania, wzywając do zmiany krzywdzących zachowań. Równocześnie rodzinie wskazano możliwości szukania pomocy.

e) Wzywano osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na rozmowę - „Niebieska Karta” D, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych, terapeutycznych (głównie terapii uzależnień i pomocy psychologicznej).

f) Prowadzono bieżące konsultacje, podejmowano wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

10) Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu we wcześniejszych latach (2012 – 2017). W 2018 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 96 czynnych przypadków, obejmujących lata 2012 – 2018.

W 2018 roku łącznie zakończono 55 procedur „Niebieskie Karty” z lat 2012 – 2018, z czego 30 wszczętych w 2018 roku.